

האיש שמרוויח \$100,000 ליום

עד שתגמרו לקרוא כתבה זו, ירוויח אלי פפושדו 200 דולר רק מהריבית על הכסף הומצא בחו"ל. פפושדו, שעזר מאוד בהסתבכות של המדינה בפרשת טאבה, הצליח לסחוט מבנק ישראל שורה של הטבות, שאתם לא תקבלו בחיים. "העולם הזה" מתאר איך אחרי שני השפנים הראשונים שלך פפושדו את השפן השלישי

אייל ארליך

שוכב בחו"ל למצב שבו הכסף נמצא בארץ. אם תיגש לבנקים בישראל ותשאל אותם מה תהיה התמורה שאתה מקבל מהם תמורת הפקדה של 15 מיליון דולר במזומן, תקבל מהם תשובה שתרכיב אותך לריצפה: אין מה לעשות עם הכסף בארץ. התשובה היא אפס בחו"ל אתה מקבל בין 9 ל-10 אחוזים בלי בעיות".

גורמים בכירים בבנק ישראל אומרים היום, כי כמכת לאחור פפושדו הצליח להתחכם עם הבנק. "הוא התחכם איתנו בתרגילים מישפטיים, ושיחק עם זמן", אמר גורם בכיר בבנק. "ברור שהוא רצה להרוויח את הריבית בחו"ל, והשתמש בטכניקות שלא מצאו חן בעינינו. אם נגלה שהוא חורג במשהו מתנאייה היתר, לא נהסס לפעול נגדו". מנימת דיבורם של בכירים בבנק ישראל ניתן להניח שהם היו נוקטים כלפיו גישה הרבה יותר חסרנית מלכתחילה, לוא ידעו אז מה שהם יודעים היום.

המוע הראשון בין בנק ישראל וחברת מועדון הים האדום, בנוגע לכספי המכיר רה של המלון, החל בסוף פברואר השנה, כשעה שפפושדו חתם עם המצרים על הסכם למכירת המלון. החברה הודרה לפנות למפקח-מטבעות בבנק ישראל, עודד

חצרוני, וביקשה לקבל היתר לפתוח חשבון בנק בחו"ל, כדי שיקלוט את הכספים ממזרים.

נוסף על כך קיבלה החברה היתר להשאיר בחו"ל, לתקופה של שנה, סכום של שיבעה מיליון דולר, לצורך פעילויות שונות, כמו ערכויות הקשרות לחוזה-היהודי על טאבה. בבנק ישראל שכתו, משום מה, להגביל בזמן את החזקה 30 מיליון הדולר בחו"ל. גורם בכיר בבנק ישראל מתרץ: "זה לא עניין של מחלל או לא. הוא קיבל היתר להחזיק, והיה ברור שהוא נדרש עליידי המפקח-על-מטבעות לחזור מיד את הכסף לישראל". אולי זה היה ברור לבנק ישראל, אבל זה לא היה כל כך ברור לפרפושדו. כמו שמגדיר זאת גורם בכיר בחברת מלוונת יס-סוף: "בהתחלה, כשהם נתנו לנו את ההיתר, הם כנראה לא חשבו מספיק, ולא כתבו תאריך". מכיוון שבבנק ישראל לא חשבו מספיק, ועל ההיתר לא נקבע מועד להעברת הכסף לארץ, הכסף, בטיבעיות רבה, לא הועבר.

עברו כשלושה חודשים — ריבית של כמיליון דולר — ומישהו בבנק ישראל התעורר, ופנה אל החברה כדי שתעביר מיד את הכסף לארץ.

בשלב זה שלף פפושדו את האס' מהי (המשך בעמוד 40)

השפן השני של פפושדו

כשחברה ישראלית מוכרת נכס, היא אמורה לשלם עליו מס-הכנסה: 10 אחוזים-מס על הרווח האינפלציוני, ועד 45 אחוזים-מס על הרווח הריאלי. לכאורה, היתה צריכה חברת מועדון הים האדום, שמכרה את המלון בטאבה ב-40 מיליון דולר, לשלם מס בשיעור של 15 מיליון דולר.

בפועל, כמעט כמפוי, הצליחה חברת מועדון הים האדום להתחמק מתשלום מס-ההכנסה על המכירה. פפושדו נערך מראש למאבק, וגייס לעזרתו סוללה מרשימה של עורכי-דין לעניין זה. מלבד מישרדו של עורך-הדין שרגא ביר, העובד איתו באופן קבוע, צורפו למערכה גם עורכי-הדין יעקב נאמן והפרופ' יצחק הדרי.

אם הטקטיקה של השפן הראשון היתה לטעון כי טאבה נמצאת בתחום ישראל, הרי הטקטיקה של השפן השני היתה לטעון שטאבה נמצאת מחוץ לשטח ישראל, ולכן החברה היא חברת-חוץ הפטורה ממס.

כשהתחילו ההתדיינות בין מישרד-האוצר לבין החברה, סמוך לחתימת ההסכם על מכירת המלון, הבהירו עורכי-הדין כי החברה שוקלת לתבוע את המדינה למיצויים לפי חוק מפוני סיני. מבחינת האוצר, האיום הזה נראה מפחיד מאוד.

לפי גירסת מקורות באוצר, יתכן בכלל שתיבעה כזו היתה נדחית, משום שבחוק מפוני סיני דובר על עסקים שבתאריך הקובע היו עסק. בתאריך הקובע לפי החוק, המלון עדיין היה בשלבי בנייה, ולכן, אולי, הוא לא היה זכאי למיצוי משמעותי.

כך או כך, לאף אחד באוצר לא התחשק לבדוק את חוק ההגנה המישפטית הזו, והכל קיוו שפפושדו יגיע עם המצרים לעמק השווה.

עורכי-הדין של פפושדו השכילו לנצל את השוט המפחיד שבידם, ותבעו לקבל פטור ממס על מכירת המלון. נוסף על כך הם תבעו כי במיקרה שהחברה תחלק דייווידנד לבעלי-המניות, יחול עליו מס בשיעור של שיבעה וחצי אחוזים, כמו המס שחל על מפוני סיני במיקרים דומים. מכיוון שהחברה נחשבת מיפעל מאושר, שלגבי המס על דייווידנד הוא 15 אחוזים, מדובר על היסכון נטו של שיבעה וחצי אחוזים מס על הדייווידנד. במיקרה הפרטי של אלי פפושדו, שיכול למשוך לעצמו דייווידנד של 15.5 מיליון דולר, משמעות ההטבה היא רווח נקי של 1.1 מיליון דולר.

באגן מס-ההכנסה הוכנה חוות-דעת מישפטית, שתאמה את הדרישה של החברה לקבלת פטור ממס על מכירת המלון: עורך-הדין אבי אלטר, היועץ המישפטי של האגף, קבע כי מכיוון שהבוררות קבעה שטאבה נמצאת מחוץ לישראל, ומכיוון שהחברה נוהלה ונשלטה משטח טאבה — יש לראות בה חברה זרה.

במחצית השנייה של חודש מרס השנה, אחרי שהמצרים חתמו עם פפושדו על ההסכם לקניית המלון, הודרו באוצר לחתום עם פפושדו על הסכם החברה מתחייבת שלא לתבוע את המדינה בגין הויתור על המלון, ובתמורה היא תיהנה משני יתרונות: ● (1) פטור מלא ממס על סכום המכירה. ● (2) במיקרה של דייווידנד — יחול מס של שיבעה וחצי אחוזים בלבד.

לגבי הפטור מתשלום מס על המכירה עמד האוצר בהתחייבותו. משמעות ההטבה מבחינת החברה היתה 15 מיליון דולר. השפן השני של פפושדו קיבל, אם כן, מחיר התחלתי יפה מאוד, וזוהי רק ההתחלה. לגבי ההתחייבות לדייווידנד, העניין עדיין תלוי ועומד. כאן דרוש אישור מפורש של ועדת-הכספים של הכנסת לתרגיל.

ב-19 במרס השנה התכנסה ועדת-הכספים כדי לאשר את הצעת האוצר, אולם אבוי, נבחרו העם לא קנו את החתול שהוצע להם. ח"כ חיים רימון, למשל, התבטא כך: "זוהי בקשה מחוצנת, כל המלון הזה הוקם בהונאה. לבעלי המלון לא מגיע דבר. הבעלים ידעו שהבעלות על השטח שנויה במחלוקת". עכשיו מחכים פפושדו ושותפיו להחלטתו של יוסף חריש, היועץ המישפטי לממשלה.